

СТАНОВИЩЕ

От: Доц. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м., катедра Дентално материалознание и протетична дентална медицина, ФДМ, МУ “Проф. д-р Параксев Стоянов”- Варна, бул. Цар Освободител №84, e-mail: dr.konstantinova@gmail.com, член на Научно жури, съгласно заповед № Р – 109 - 394/08.09.2023 г. на Ректора на МУ – Варна

Относно: Дисертационен труд на тема „**ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ НА ПАЦИЕНТИ СЪС СИЛЕН РЕФЛЕКС НА ГАДЕНЕ И ПОВРЪЩАНЕ**“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „ортопедична стоматология“, професионално направление **7.2. Стоматология, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт**

Автор: д-р Цветелина Николова Канлиева, редовен докторант към катедра ДМПДМ, ФДМ, МУ “Проф. д-р Параксев Стоянов”- Варна. Научен ръководител е проф. д-р Методи Захариев Абаджиев, д.м.н.

1. Общо представяне на процедурата

Представеният комплект документи на хартиен и електронен носител е в съответствие с изискванията на чл. 69 от Правилника на развитие на академичния състав на МУ – Варна. Те са прецизно описани и нагледно подредени от докторантката.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Цветелина Николова Канлиева е родена на 04.08.1988г. в гр. Велинград. През 2007 г. завърши „СОУ Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Велинград, – профил математика и информатика с изучаване на чужди езици – английски и немски език. През 2013 г. се дипломира в Медицински университет - гр. Пловдив, специалност дентална медицина. От 2018 г. е редовен асистент в катедра „Клиника на протетичната дентална медицина“. През 2022 г. придобива специалност по протетична дентална медицина след проведено обучение в МУ – Варна в периода от 2019 до 2022г. Като асистент води практически упражнения по клиника на протетичната дентална медицина към ФДМ-Варна на студенти в българо- и англоезична форма на обучение.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Повишеният рефлекс на гадене е често срещан проблем в ежедневната дентална практика. Различни научни проучвания доказват, че такива пациенти имат влошено дентално здраве поради невъзможност за поддържане на добра лична орална хигиена, а от друга страна, поради неминуемо механично дразнене при провеждане на различни стоматологични процедури. Тези силно неблагоприятни условия водят често до загуба на зъби и съответно необходимост от протетична рехабилитация. При част от тези пациенти

се констатира, че не могат да използват протезните конструкции поради чувство на гадене. В амбулаторните дентални практики се търсят различни подходи за управление на рефлекса на гадене - антиеметичните лекарствени средства, контактен анестетик (Лидокаин), денталните анестетици в хода на отделни клиничните етапи. Познати са и някои когнитивни и различни алтернативни терапии като акупунктура и акупресура в управлението на рефлекса на гадене. В достъпната научна литература не съществува консенсус по отношение на ефективността на конкретен метод. По-скоро се препоръчва комбиниране на няколко лечебни подхода. Всичко това прави темата на дисертационния труд на д-р Цветелина Канлиева значима, актуална и изключително практически насочена. Целта дисертационния труд - „да се изследва рефлекса на гадене и повръщане при рискови пациенти и да се създадат алгоритми за работа с тях при различни протетични манипулации“, е правилно формулирана и се постига с решаването на четири задачи. Три от задачите имат по две подзадачи.

4. Познаване на проблема

Д-р Цветелина Канлиева е придобила задълбочени теоретични познания по разработваната тема, което се констатира от критичния анализ на 175 литературни източници, от които 45 на кирилица и 130 на латиница. Изложението е подробно, разбираемо, написано на добър научен стил.

5. Методика на изследване

Материалът е достатъчен, за да се изведат достоверни и репрезентативни резултати. Методиките са съвременни и адекватно съобразени с всяка от поставените задачи. Д-р Канлиева е използвала утвърдени подходи и новаторски техники, които позволяват решаване на задачите от дисертационния труд на високо научно ниво.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа 162 страници. Онагледен е изключително добре с 21 таблици, 95 фигури и 6 приложения. Получените резултати са изчерпателно анализирани и от тях са логично изведени съществени за денталните практики изводи, сред които:

- „Отключването на рефлекс за гадене зависи от големината на рецепторното поле, а не от повърхностната или дълбока сетивност“.
- „Разликата между пациенти с рефлекс на гадене след приложение на лидокаин и след прием на хомеопатичните лекарствени средства е 4,48 %, следователно ХПЛС могат да се използват като алтернатива на лидокаина“.

и други.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам представените от дисертанта приноси.

8. Лично участие на дисертанта

Считам, че проведените експерименти и анализите, свързани с тях, както и представените приноси са лично дело на д-р Канлиева.

9. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна.

Заключение:

Разработеният от д-р Цветелина Канлиева дисертационен труд е по актуална тема и изведените приноси удовлетворяват изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна.

След направения анализ оценявам положително дисертационния труд на тема „**ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ НА ПАЦИЕНТИ СЪС СИЛЕН РЕФЛЕКС НА ГАДЕНЕ И ПОВРЪЩАНЕ**“ и научните му приноси и ще гласувам категорично с „да“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „ортопедична стоматология“, професионално направление 7.2. Стоматология, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт на д-р Цветелина Николова Канлиева.

16.10.2023г

Гр. Варна

/доц. д-р Д. Константинова, д. м./